

Kela/THL infotilaisuus sote-uudistuksesta järjestelmätoimittajille

Aika 25.1.2022 klo 9–11.00

Paikka Teams

Osallistujat Kutsutut

1 Tilaisuuden avaus, Pirjo Vuorikallas / Kela

Päätuoteomistaja Pirjo Vuorikallas, Kela, avasi tilaisuuden.

2 Hyvinvointialueille suunnatun materiaalin läpikäynti, Outi Lehtokari / Kela

Palvelutoiminnan päällikkö Outi Lehtokari esitteli materiaalin, joka käydään myös hyvinvointialueiden kanssa pidettävissä kokouksissa tammi-maaliskuun aikana. Materiaali on saatavissa kanta.fi:n [tietojärjestelmätoimittajien tuki](#) -sivulla.

3 Sosiaalihuollon erityishuomiot, Hanne Laukkanen / Kela

Tuoteomistaja Hanne Laukkanen esitteli huomioitasi asioita, jotka liittyvät sosiaalihuollon asiakirjojen siirtoon sekä järjestämisvastuun siirtymisestä hyvinvointialueelle.

4 Potilastiedon arkiston erityishuomiot, Sole Salmijärvi / Kela

Tuoteomistaja Sole Salmijärvi esitteli huomioitasi asioita, jotka liittyvät terveydenhuollon asiakirjojen siirtoon sekä järjestämisvastuun siirtymisestä hyvinvointialueelle.

Lisäksi esiteltiin kuva-aineistojen siirrossa huomioitava asia.

5 Tilaisuudessa esitetyt kysymykset ja kommentit

Kysymys: Kari Heinonen: Saisiko määräyksen 1/2022:n linkin tänne chattiin, kiitos. En nimittäin heti huomannut mistä siihen THL:n sivuilta pääsee.

Vastaus: THL:n määräykset on julkaistu THL:n sivulla: [Ohjeet - Tiedonhallinta sosiaali- ja terveysalalla - THL](#)

Ohjeistus-sivulla on julkaistu [Ohjeet - Tiedonhallinta sosiaali- ja terveysalalla - THL](#) ohje [THL:n ohje 1/2022: Hyvinvointialueiden organisoituminen ja sen vaikutukset sote-organisaatiorekisteriin, rekisterinpitäjärekisteriin ja kanta-palveluihin tallennettujen asiakirjojen rekisterinpitäjän muutoksiin: Toimintamalli hyvinvointialueiden muutostilanteessa](#)

Kysymys: Samuli Kärkkäinen: Järjestelmätoimittajan edustajana olisin kiinnostunut, että onko testiympäristöihin tulossa jotain rekisterimuutoksia ihan testimielessä??

Kanta-palvelut

25.1.2022

Vastaus: Asiaa käsitellään esityksessä, esitysmateriaalin dia 37.

Kysymys: Timo Pessi: Miten kiellot toimivat Uudenmaan alueella jatkossa, ennen vuotta 2023 tehty ja myöhemmin asetetut kiellot?

Vastaus: Potilastiedon arkiston kieltomekanismi ei muutu sote-uudistuksen yhteydessä: oman rekisterin käytössä kiellot eivät vaikuta. Kiellot vaikuttavat, kun tietoa luovutetaan rekisterien välillä. Esimerkki: henkilö kieltänyt luovutukset Loviisan rekisteristä. Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen omassa käytössä kiello ei vaikuta, mutta jos esim. HUS:sta haetaan tietoa, niin kiello vaikuttaa.

Potilastiedon arkistossa on tieto asiakirjojen aikaisemmista rekistereistä, joten myös vanhat rekisterilaaajiset jäävät voimaan. Henkilö voi käydä ne Omakannasta poistamassa. Uusia rekisterilaaajisia kielloja voi asettaa vain voimassa oleviin rekistereihin.

Kysymys: Antti Lankinen: Jos vanhojen tietojen arkistoinnissa on arkistoitu Palvelutehtäväkoodistolla 1989 Päivähoito ja lasten kotihoidontuki tai 2011 Lasten päivähoito, niin jääkö ne sitten tuossa vanhalle rekisterinpitäjälle vai siirtyykö nekin hyvinvointialueelle? Ko. palvelut eivät kuitenkaan siirry hyvinvointialueelle.

Vastaus: Tiedot ovat olleet syntyhetkellä sosiaalihuoltoa ja kuuluvat sosiaalihuollon asiakasrekisteriin. Nykyisten rekistereiden siirtyessä hyvinvointialueiden rekisterinpitoon, myös nämä tiedot siirtyvät. Asiakirjan alkuperäisen palvelutehtävän ja nykyisen luokituksen mukaisen palvelutehtävän suhteet on kuvattu Kanta-käsikirjassa sosiaalihuollon toimijoille luvussa 6.2 (taulukko 6.2.1)

<https://yhteistyotilat.fi/wiki08/pages/viewpage.action?pageId=61058917>

Kommentti: Sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston kyselytunnit sekä

Toimittajayhteistyökokoukset löytyvät

tältä <https://www.kanta.fi/jarjestelmakehittajat/tietojarjestelmatoimittajien-tuki>

Kysymys: Sami Kuusela: Eikö olisi järkevämpää ja kustannustehokkaampaa, että Kela toteuttaisi yhden työkalun, jolla korjata vanhoja merkintöjä. Nyt ne toteutetaan ja hankitaan per hyvinvointialue. Toimittajat tulevat laskuttamaan sen aika moneen kertaan ja moninkertaisesta toteutuksesta ei ole kyllä mitään hyötyä.

Vastaus: Laissa ei ole säädetty Kelalle tällaisen järjestelmän toteuttamisesta.

Kommentti: Anita van Gils: eikö arkistonhoitajan toiminolla voisi asiaa hoitaa, PTJ:ssähän harvoin käsitellään asiakirjoja?

Vastaus: Arkistonhoitajalla ei ole oikeuksia tehdä tällaisia korjauksia, eikä arkistonhoitajan käyttöliittymällä ole mahdollista tehdä korjauksia.

Kommentti: Kari Heinonen: Eri rekistereistä periytyvien tietojen korjaamisesta. Eikö ole kaksi eri tapausta: 1) korjataan suorastaan virheellinen, vanhemmassa/eri tietojärjestelmällä tuotettu asiakirja ja 2) pikemminkin vain päivitetään vanhemmalla/eri tietojärjestelmällä tuotettu Kanta-asiakirja uuteen versioon. Ajattelin että tapauksessa 1) pitää varmaan korjata tiedot paikallisessakin yhdistyneessä rekisterissä mihin esim. Kanta-työkalut eivät auta.

Kanta-palvelut

25.1.2022

Kysymys: Sari Paukku-Sani: Koskeeko dicom-migraatio asia myös hyvinvointialueen sisällä?

Vastaus: Jos hyvinvointialueella pacsista toiseen siirtyvät kuvat on jo arkistoitu kuva-aineistojen arkistoon, olkaa yhteydessä Kanta-palveluihin, niin käydään asia tarkemmin läpi.

Kysymys: Tarmo Hollmen: Miten väliaikaisten henkilötunnusten root-OID:t hallitaan muutoksessa? Tehdäänkö niille konversioita rekisterinpitäjämutoksessa?

Vastaus: Tilapäiset henkilötunnukset siirtyvät sellaisenaan hyvinvointialueille ilman niiden konversioita. Tilapäiseen hetuun liittyy aina myös root-osa, joka on rekisterinpitäjäkohtainen, eli päällekkäisyyksiä ei pitäisi tulla. Asiakirjoja käsiteltäessä pitää antaa sekä tämä root-osa että varsinainen hetu.

Kommentti: tilapäisistä henkilötunnuksista, nehan ovat organisaatio-kohtaisia, ja nyt kun ne menevät yhteiseen rekisteriin, niin nehan eivät enää ole yksikäsitteisiä (eli saattaa tulla monen eri potilaan tietoja samalla henkilötunnuksella).

Kommentti: Sami Kuusela: Kommentti tilapäisen tunnuksen root-tietoon: Senhän voi tuoda uuteen järjestelmään. Root ei sinänsä ole kuin lisävarmistus että tunnus on uniikki. Apotissa on esimerkiksi käytössä 13 erilaista root-tietoa useasta eri organisaatiosta ja aikakaudesta.

Kommentti: Sinikka Hurskainen: vielä root-osasta. Jos hyvinvointialueella on useampi järjestelmätoimittajia, on huolehdittava, että tunnus ei muodostu samasta solmuluokasta. Jos useita tietokantoja samalla rekisterinpitäjällä, root-osat on synnyttävä eri solmuluokista.

Kysymys: Hannele Lindeman: miten hoidetaan tiedottaminen potilaille ja asiakkaille kieltojen vaikuttamisesta?

Vastaus: suunnitteilla kansallista viestintää kansalaisille ja sote-ammattilaisille. Kansalaisille suunnattua materiaalia on tulossa syksyllä. Yhdessä THL:n kanssa täsmennetään toimintamalleja ja järjestetään infotilaisuus/koulutus aiheesta. Hyvinvointialueella kannattaa kuitenkin varautua perehdyttämään henkilökuntaa aiheeseen, jotta he osaavat vastata kansalaisten kysymyksiin ja ohjata esim. uusien kieltojen tekemisessä tarvittaessa.

Kysymys: Hannele Lindeman: mitä muutoksia TOPI-koodeihin tulee?

Vastaus: Ei mielellään tässä vaiheessa muutoksia TOPI-koodeihin. Soterekisteritiedoista ei saada raportoinneille luotettavasti tietoja eri toimipaikoista esim. hyvinvointialueiden terveysasemista.

Kysymys: Kari Heinonen: Muuttuvatko Kanta-liittymäpisteet hyvinvointialueiden myötä? Aikaisemmin oli useampia eri rekistereitä ja jokaisella oma Kanta-liittymä ja tieto tuetusta Kanta-asiakirjojen versiosta jne. Ja nyt tulee yksi rekisteri, jossa kuitenkin on eri Kanta-versiota tukevia "osioita" per originaali edelleen käytössä säilyvä tietojärjestelmä.

Vastaus: syksyllä hyvinvointialueiden kanssa pidettävissä kokouksissa näistä keskustellaan eli mitä nyt käytössä ja mitä mahdollisesti jää käyttöön. Siirtymävaiheessa todennäköisesti vanhat jäävät käyttöön, mutta tietysti tilanne voi vaihdella alueittain.

Kanta-palvelut

25.1.2022

Kysymys: Hannu Niemi: näkykö rekisteripitäjä tietomuutokset jo kevään aikana jossakin koodistopalvelussa?

Vastaus: Ei näy. Kelalle kootaan ns. muuntotaulukko, jonka perusteella Kanta-palveluihin arkistoituihin asiakirjoihin päivitetään Kelan toimesta tieto uudesta rekisterinpitäjästä.

Kysymys: Sarita Siltanen-Lehtovaara: Mikä on suunniteltu siirtymäajan kesto? Onko se viikkoja, kuukausia vai vuosi 2023?

Vastaus: todennäköisesti kuukausista puhutaan, mutta tarkentuu, kun keskustellaan hyvinvointialueiden kanssa. Pitää huomioida myös alueet, jotka käyttävät vain reseptipalveluja esim. erityishuoltopiirit.

Kommentti: Tarkoittaako tuo kuukausia siirto sitä, ettei esim. Sosiaalihuollon puolella tuona aikana arkistoida mitään, kunnes siirto on tehty?

Vastaus: tarkoittaa rinnankäytön aikaa eli voi toimia vanhoilla ja uusilla rekisterinpitäjätiedoilla

Kysymys: Hannu Niemi: ensi vuoden puolella pitää järjestelmäinstanssin alkaa luoda asiakirjoja oikeilla tiedoilla ja oikealla, yksilöllisellä oidilla. Miten järjestelmää ohjataan, että oiditukset menevät oikein, koska tällainen muutos pitää toteuttaa jokaiseen järjestelmäinstanssiin ensi vuoden puolella?

Kommentti: Tarmo Hollmen: Tämä on jo nyt ohjeistettu useassa paikassa. Esim. samalla palvelunjärjestäjällä voi olla potilastietojärjestelmän lisäksi eri järjestelmä hammashuollossa. Hyvinvointialueiden tulee ohjeistaa ja koordinoida asia, mutta järjestelmätoimittajilta pitää tulla tieto siitä, miten asia tehdään järjestelmissä. Ohjeistusta tähän toivotaan kansalliselta taholta.

Vastaus: Otetaan tämä esille syksyn palaverissa hyvinvointialueiden kanssa.

Kysymys: Sinikka Hurskainen: Tarkoittaako tämä sitä, että koko hyvinvointialueen kaikkien sosiaalihuollon toimijoiden tulisi olla liittyneinä? (dialla 26: Hyvinvointialueen on liittyttävä Kanta-palveluissa Sosiaalihuollon asiakastiedon arkisto -palvelun käyttäjäksi rekisterinpitäjämutoista varten silloin, kun yksikin alueen aiemmista rekisterinpitäjistä on jo ottanut asiakastiedon arkiston käyttöön)

Vastaus: Ei tarkoita, että kaikkien sosiaalihuollon toimijoiden tulisi olla liittyneinä hyvinvointialueilla 1.1.2023. Asiakastiedon arkiston käyttöönotto on vielä vapaaehtoista ja liittymisen laajuus on riittävä siinä laajuudessa missä alueella sosiaalihuollon asiakastiedon arkisto on otettu käyttöön hyvinvointialueen toiminnan käynnistyessä. Hyvinvointialue voi laajentaa asiakastiedon arkiston käyttöönottoa parhaaksi katsomallaan tavalla, mutta alueen tulee kuitenkin olla liittyneenä sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston käyttäjäksi asiakastietolain siirtymäsäännösten aikataulussa viimeistään 1.9.2024 mennessä. Tietojen tallennusveloitteesta on myös säädetty asiakastietolaissa ja siirtymäsäännöksissä tallennusveloite on aikataulutettu palvelutehtävittäin seuraavasti: Julkisen sosiaalihuollon ja sen lukuun toimivan palvelunantajan tulee viimeistään aloittaa sosiaalihuollon asiakasasiakirjojen tallentaminen Sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon rakenteisessa muodossa seuraavasti:

Kanta-palvelut

25.1.2022

- 1) lapsiperheiden, työikäisten ja iäkkäiden palvelutehtävän asiakirjat viimeistään 1.9.2024;
- 2) lastensuojelun palvelutehtävän asiakirjat viimeistään 1.3.2025;
- 3) vammaispalvelujen palvelutehtävän asiakasasiakirjat viimeistään 1.9.2025;
- 4) päihdehuollon palvelutehtävän asiakasasiakirjat viimeistään 1.3.2026;
- 5) perheoikeudellisten palvelujen palvelutehtävän asiakasasiakirjat viimeistään 1.9.2026.

Kysymys: Sinikka Hurskainen: esim. erityishuoltopiireillä on asukkaita monelta hyvinvointialueelta ja samassa tietokannassa voi olla useita rekistereitä. Esityksessä oli mainittu, että paikallisiin tietokantoihin ei voi jäädä aineistoa, joka ei kuulu hyvinvointialueen rekisterinpitoon, onko näin?

Vastaus: Paikallisiin tietokantoihin ei voi jäädä sellaista aineistoa, jota ei enää ole siellä tarvetta säilyttää (esimerkiksi jos palveluyksikkö on siirtynyt toiseen hyvinvointialueeseen, jossa on käytössä eri potilastietojärjestelmä). Asia tarkennetaan julkaistavaan esitysmateriaaliin.

6 Kokouksen päättäminen

Pirjo Vuorikallas, Kela, päätti tilaisuuden.